

REFLEKTIONSFRÅGOR

Avancerad omvårdnad på akademisk grund

DEL I

HUR UTÖVAR MAN SITT YRKE SOM SJUKSKÖTERSKA UTHÅLLIGT PÅ AKADEMISK GRUND?

KAPITEL 1. Stanna eller gå?

REFLEKTION

- Vilka nyckelfaktorer finns i din arbetsmiljö som erfaren eller specialiserad sjuksköterska för att du långsiktigt ska vilja lära och leda på akademisk grund?
- Hur skulle du i rollen som student inom specialistutbildning måla upp din framtida karriär? Vilka är dina mål och hur vill du nå dit?
- Vad behöver du för kunskaper för att bygga på din akademiska kompetens?

KAPITEL 2. Advocacy

REFLEKTION

- När och i vilka sammanhang väcks din vilja till advocacy?
- Vilka personliga egenskaper använder du när du utövar advocacy?
- Vilka är dina förebilder när det gäller advocacy och varför är de förebilder för dig?
- Läs kapitel 3 i *Omvårdnad på akademisk grund* (Forsberg, 2016) och reflektera över hur du har utvecklats i din professionsetik och ditt utövande av advocacy från det att du var nyutexaminerad grundutbildad sjuksköterska till den erfarna eller specialiserade sjuksköterska du är idag. Lista de väsentliga stegen i din utveckling och vad som gjort att du har utvecklats.
- Vad behöver du utveckla för personliga egenskaper och vilken ytterligare kunskap behöver du för att bli stark i din advocacy?

KAPITEL 3. Att bli en person som leder omvårdnad

REFLEKTION

- Hur ser din transition ut?
- Vilka personliga egenskaper håller du på att utveckla eller har utvecklat utifrån erfarenhet eller specialisering?
- Vilka delar i din yrkesroll har du förändrat eller utvecklat?
- Om du är specialistsjuksköterska, vad gör du annorlunda idag jämfört med när du var grundutbildad sjuksköterska?
- Hur ser din frihetsgrad att agera ut? Är du nöjd med hur stor frihetsgrad du har? Om inte, vad hindrar att den ändras?
- Om du genomgår specialistutbildning, vilket stöd behöver du från ditt lärosäte för att klara din transition på ett konstruktivt sätt?
- Vilka erfarna eller specialiserade sjuksköterskor är dina förebilder? Varför är de förebilder för dig?

REFLEKTION

- Hur ser du på ditt vardagliga ledarskap för omvårdnaden?
- Vem vill du vara som vardaglig ledare?
- Vilka personliga egenskaper behöver du utveckla för att bli en ledare för omvårdnad som utmanar etablerade strukturer och normer för att förbättra vården för patienterna?
- Vilka delar i din yrkesroll vill du utveckla för att bli en omvårdnadsledare?
- Hur ser din frihetsgrad att leda omvårdnad ut? Är du nöjd med hur stor frihetsgrad du har? Om inte, vad hindrar att den utvecklas?
- Om du genomgår specialistutbildning, vad behöver du i din utbildning för att bli stärkt i att leda omvårdnad?
- Vilka vardagliga ledare i omvårdnad är dina förebilder? Varför är de förebilder för dig?

KAPITEL 4. Visdom i klinisk omvårdnad

REFLEKTION

- Om jag säger visdom i klinisk omvårdnad, vad tänker du då?
- Vilka personliga faktorer har du utvecklat och vilka behöver du utveckla mer?
- Hur känner du inför kraven på personliga faktorer för visdom?
- Om du genomgår specialistutbildning, vad behöver du i din utbildning för att bli stärkt i din visdom?
- Vilka är dina förebilder när det gäller klinisk visdom i omvårdnad?

REFLEKTION

- Hur ser din kliniska kontext ut och på vilket sätt stödjer den din visdom?
- Vilka faktorer i din arbetsmiljö skulle du vilja förändra eller utveckla?
- På vilket sätt stödjer de elektroniska systemen att du kan fatta kloka beslut?
- Om du genomgår specialistutbildning, vad behöver du förstå om kontextuella faktorer?
- Tänk tillbaka på en plats där du gjort verksamhetsförlagd utbildning som hade goda kontextuella förutsättningar för att utveckla klinisk visdom. Vad var det som var unikt med denna arbetsplats?

REFLEKTION

- Hur gör du dig lärbar?
- Vilka delar inom allmän visdom är du bärare av och vilka behöver du utveckla?
- Vilka delar i din personliga visdom är du bärare av och vilka behöver du utveckla?
- Om du genomgår en specialistutbildning, vad behöver du av utbildningen för att utveckla tekniska och känslomässiga aspekter?
- Lista fyra situationer där din kliniska visdom kom till uttryck på ett tydligt sätt och analysera utifrån innehållet i detta kapitel vilka komponenter som du använde.
- Tänk dig att du ska handleda en student i specialistutbildning. Hur vill du lägga upp handledningen för att främja utveckling av klinisk visdom i praktiken?

KAPITEL 5. Att bygga erfarenhetsbaserad kunskap

REFLEKTION

- Hur bygger du din erfarenhetsbaserade kunskap?
- Vilka strategier har du eller behöver du utveckla för att främja ditt erfarenhetsbaserade lärande?
- Hur ser din arbetsplats eller din praktikplats ut när det gäller att stödja erfarenhetsbaserat lärande?
- Om du genomgår en specialistutbildning, vad behöver du av utbildningen för att utveckla strategier för erfarenhetsbaserat lärande? På vilket sätt kan modellen i figur 8 stödja din reflektion?
- Lista fyra situationer där du byggde praktisk visdom och analysera utifrån innehållet i detta kapitel vilka strategier som du använde.
- Tänk att du ska handleda en student i specialistutbildning. Hur vill du lägga upp handledningen för att främja utveckling av erfarenhetsbaserad kunskap?

KAPITEL 6. Att tydliggöra sitt perspektiv och göra skillnad

REFLEKTION

- Vad finns det för skäl till att du är tydlig när det gäller omvårdnad alternativt att du inte klarar av att vara tydlig med ditt omvårdnadsperspektiv?
- Vilka delar inom omvårdnad är du bärare av och vilka behöver du utveckla?

KAPITEL 7. Att göra skillnad – nationellt och internationellt engagemang

REFLEKTION

- Reflektera över vad det finns för skäl till att du inte är engagerad nationellt eller internationellt, alternativt att du är det. Vad hindrar dig respektive möjliggör för dig att ha ett sådant kunskapsutbyte?
- Är det organisatoriska faktorer eller personliga faktorer som hindrar dig från att verka även utanför din egen vårdenhet?
- Utifrån din erfarenhet eller specialisering, inom vilka delar av omvårdnad skulle du vilja nätverka?
- Om du genomgår en specialistutbildning, vad behöver du av utbildningen för att utveckla samarbeten inom eller utanför Sverige? Har du tagit del av de erbjudanden som finns vid ditt lärosäte om utlandspraktik eller liknande utbyten?
- Lista fyra områden där du skulle vilja fokusera på ett kunskapsutbyte såväl nationellt som internationellt och formulera dina förväntningar kring vad detta skulle kunna ge.
- Tänk att du ska handleda en student i specialistutbildning. Hur vill du lägga upp handledningen för att främja ett nationellt eller internationellt kunskapsutbyte?

DEL II

OM ATT LÄRA, IMPLEMENTERA OCH LEDA KÄRNKOMPETENSER

KAPITEL 8. Personcentrerad vård – hur den kan implementeras och utvärderas

REFLEKTION

- Reflektera över hur du betraktar patientrollen och vilka inarbetade föreställningar du behöver förändra för att aktivt kunna se personen bakom patientrollen. Vad hindrar dig respektive möjliggör för dig att se patienten som en person?
- Är det organisatoriska faktorer eller personliga faktorer som hindrar dig att utöva en personcentrerad vård?

REFLEKTION

- Reflektera över när du var personcentrerad senast och när du inte var det. Vilka skillnader präglade de två situationerna?
- Vad behöver förändras där du arbetar för att vården ska kunna bli personcentrerad?
- Vilken roll ska du ha i den förändringen? Hur kan du ta ett ledarskap för införandet av personcentrerad vård? Reflektera över möjligheter och hinder för ett sådant ledarskap.
- Om du är student i specialistutbildning, vilka redskap behöver du få i utbildningen för att kunna utöva en personcentrerad vård och ett personcentrerat ledarskap för omvårdnad i din nya roll som specialistsjuksköterska?

KAPITEL 9. Samverkan i team – vikten av att dela samma bild av en situation

REFLEKTION

- Reflektera över hur din situationsmedvetenhet ser ut och vad du behöver utveckla för att få en hög sådan.
- Erinra dig situationer där samverkan i teamet fungerat väl och reflektera över vad det var som gjorde att det fungerade. Hur kan du använda dessa faktorer när du leder ett team?
- Vilka organisatoriska förutsättningar ser du krävs för att få en fungerande samverkan i team inom din verksamhet?
- Om du studerar på avancerad nivå, vilken träning behöver du ha under din utbildning för att ha en god kompetens i teamsamverkan när du tar examen?

KAPITEL 10. Evidensbaserad vård – att veta och inte bara tro

REFLEKTION

- På vilket sätt visar du att du är akademiskt skolad i omvårdnad? Hur märks det i ditt dagliga arbete, i relation till patienter, närstående och arbetskamrater?

REFLEKTION

- På vilket sätt vill du verka för att kultur och arbetssätt förändras mot en evidensbaserad praktik?
- Vilka färdigheter och kunskaper behöver du utveckla för att kunna leda evidensbaserad omvårdnad?
- Hur värderar du omvårdnadsvetenskap i relation till medicinsk vetenskap?
- Om du studerar på avancerad nivå, vilka perspektiv på evidens utgår du från och hur ser du på betydelsen av evidensbaserad omvårdnad för din framtida roll som specialistsjuksköterska eller omvårdnadsexpert?

KAPITEL 11. Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling – känsla av sammanhang och förändringsprocesser

REFLEKTION

- Vilka förändringar ser du behövs i din verksamhet och vilka vill du leda?
- Vad behöver du för redskap för att leda ett mindre eller större förbättringsarbete?
- Om du skulle få formulera din vision för förbättringsarbetet, hur skulle den se ut?
- Om du är student på avancerad nivå, vilka delar i utbildningen rustar dig för att klara kravet på förbättringsarbete i din framtida roll som specialist?

KAPITEL 12. Säker vård – en balans mellan individ och organisation

REFLEKTION

- Reflektera över hur säkerhetskulturen och säkerhetsklimatet är i den verksamhet du arbetar?
- Vad behöver förändras där du arbetar för att vården ska kunna vara säker?
- Vilken roll ska du ha i den förändringen? Hur kan du ta ett ledarskap för säker vård? Reflektera över möjligheter och hinder för ett sådant ledarskap.
- Om du är student i specialistutbildning, vilka redskap behöver du få i utbildningen för att kunna utöva en säker vård i din nya roll som specialistsjuksköterska?
- Hur brukar du tänka kring säker vård? Vilken av följande två frågor brukar du ställa: Varför går det fel? eller Varför går det rätt?

KAPITEL 13. Informatik – att vårda digitalt

REFLEKTION

- Vilken är din inställning till digital vård och informatik?
- Hur vill du fördjupa din kunskap om den digitala vårdens förutsättningar, utmaningar och förtjänster?
- På vilket sätt kan din utbildning till specialist stödja din kompetensutveckling inom informatik?